

Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry:n lausunto Työ- ja elinkeinoministeriölle EU:n komission ehdotuksesta yritysten kestävyysraportoinnista

17.5.2021

Fingo kiittää mahdollisuudesta lausua Työ- ja elinkeinoministeriölle EU:n komission direktiiviehdotuksesta yritysten kestävyysraportoinnista (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD). Ehdotettu direktiivi korvaa ei-taloudellisen tiedon raportoinnista annetun direktiivin (Non-Financial Reporting Directive, NFRD).

Yritysten kestävyysraportointia koskeva sääntely määrittää sitä, miten yritykset raportoivat niin ihmisoikeuksien kunnioittamisesta kuin ympäristöön, yhteiskuntaan, työntekijöihin sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvistä asioista. Komissio toteaa ehdotuksessaan, että sääntelyn päivittäminen on tärkeää, jotta yritykset entistä vahvemmin edistävät EU:n Green Dealin ja Agenda2030-ohjelman kestävä kehityksen tavoitteita, ihmisoikeuksien suojelemista sekä vastaavat globaaleihin haasteisiin kuten ilmastonmuutokseen. Direktiivin päivitys edistää komission mukaan sellaisen talouden rakentamista, joka toimii ihmisten hyväksi sekä vahvistaa yksityisen sektorin ja muun yhteiskunnan välistä yhteyttä sekä muutosta kohti kestävä ja kattavaa talous- ja finanssijärjestelmää. Direktiivin päivitys on myös EU:n kontribuutio kestävyysraportoinnin globaalin tason säännösten kehittämisessä. Komissio myös toteaa, että päivitykselle asetetut tavoitteet ovat entistäkin akuutimpia sen sosiaalisen ja taloudellisen haitan takia, jota Covid-19 on aiheuttanut.

Ehdotus CSRD-direktiivistä sisältää edeltäjänsä verrattuna monia merkittäviä parannuksia yritysten kestävyysraportoinnin sisältöön ja laajuuteen liittyen. Lisäksi se linkittyy tai sillä on vaikutusta useisiin muihin EU:n oikeudellisiin säädöksiin, kuten tilinpäätösdirektiiviin ja listayhtiöitä koskevaan transparensidirektiiviin sekä taksonomia-asetukseen, joka sisältää merkittäviä tavoitteita ilmastonmuutoksen pysäyttämistä, biodiversiteetin säilyttämisestä, kiertotalouden edistämisestä, saastumisen ehkäisemisestä ja vesistöjen monimuotoisuuden suojelusta. Onkin hyvä, että komissiolla on tavoite pitää kokonaisuus koossa siten, että kaikki EU:n lakihankkeet etenevät vuorovaikutuksessa ja siten, etteivät ne ole keskenään ristiriitaisia, kuten TEM:n kuulemistilaisuudessa kerrottiin.

Sisällön osalta ehdotus edellyttää yrityksiltä muun muassa sen varmistamista, että niiden liiketoimintamalli ja strategia ovat linjassa Pariisin sopimuksen 1,5 asteen tavoitteen kanssa, ja että niiden raportointi täyttää ne tarkennetut velvoitteet, joita ehdotukseen on asianmukaisen huolellisuuden prosessin osalta kirjattu. Lisäksi yritysten edellytetään selvittävän kestävyysraportoinnissaan esimerkiksi seuraavia asioita: kestävyystekijöille asetettujen tavoitteiden ja sidosryhmien tarpeiden huomioiminen liiketoimintamallissa ja strategiassa; yritysten hallitusten rooli kestävyystekijöitä koskevissa kysymyksissä; pääasiallisiin kestävyystekijöihin liittyvät riskit ja muut vaikutukset yrityksen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa, liikesuhteissa ja toimitusketjuissa; ehkäisevät, lieventävät ja korjaavat toimenpiteet sekä tavat tunnistaa yritysten vaikutukset kestävyystekijöihin.

Laajuuden osalta yritysten edellytetään raportoitavan kestävyystekijöistä silloinkin, kun niillä ei ole suoraa taloudellista merkitystä ja raportoinnissa tulee huomioida myös yrityksen tulevaan toimintaan liittyviä asioita. Lisäksi raportointivelvoitteen henkilöllistä soveltamisalaa laajennetaan kattamaan kaikki suuret yritykset EU:n tilintarkastusdirektiivin mukaisilla raja-arvoilla¹ sekä pörssilistatut pk-yritykset, ja lisäksi kaikille jäsenvaltioille määritetään vähimmäisvaatimukset asiaan liittyville valvonta- ja seuraamusmenettelyille. Tärkeää on myös, että yritysten tulee raportoida koko arvoketjunsä osalta, mukaan lukien yrityksen omat toiminnot, tuotteet, palvelut sekä yrityssuhteet ja tuotantoketjut.

Merkittävä muutos on myös se, että kestävyysraportti tulee sisällyttää toimintakertomukseen. Se on siten mukana tilintarkastuksessa, joskin rajoitetulla varmennuksella. Raporttien saatavuutta ja vertailtavuutta parannetaan digitaalisuusvaatimuksen myötä ja lisäksi yritysten raportoinnin yhdenmukaisuutta ja vertailtavuutta lisätään myöhemmin myös siten, että komissio määrittää yksityiskohtaisemmin yleisiä ja sektorikohtaisia raportointistandardeja direktiivin piiriin kuuluville yrityksille.

Komission ehdotuksessa on kuitenkin yllä esitettyjen tärkeiden muutosesitysten lisäksi sijaa täydennyksille, jotta yritysten kestävyysraportointi mahdollisimman hyvin käytännössä edistäisi direktiiville asetettuja tavoitteita. Fingo ry esittää seuraavien ehdotusten huomioimista Suomen kantojen muodostamisessa:

- **Olisi toivottavaa, että direktiivitekstissä huomioitaisiin esitettyä vahvemmin EU:n globaali vastuu, esimerkiksi pyrkimällä varmistamaan kehittyvien maiden osallistuminen, kun kansainvälisissä aloitteissa määritetään kestävyysraportoinnin standardeja.** Komission esitys tunnistaa useita käynnissä olevia kansainvälisiä aloitteita, näkee tärkeänä pyrkimyksen saavuttaa mahdollisimman yhdenmukaisia kansainvälisiä kestävä kehityksen mukaisia raportointistandardeja ja toteaa, että vastuullisuusraportointi

---

¹ Kaksi seuraavista kolmesta rajaehdoista täyttyy: yrityksen henkilöstön koko >250, liikevaihto > 40 M€, taseen loppusumma > 20 M€.

on kiinnostuksen ja sääntelytoimien kohteena ympäri maailmaa. Esityksen mukaan EU:n on kehitettävä johdonmukainen ja kattava lähestymistapa kestävän kehityksen raportointiin voidakseen toimia rakentavasti kansainvälisten kumppaneidensa kanssa ja että kestävän kehityksen raportointistandardeissa olisi otettava huomioon myös vastuullisen liiketoiminnan, yritysten sosiaalisen vastuun ja kestävän kehityksen kansainvälisesti tunnustetut periaatteet ja puitteet, kuten mm. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet, OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille sekä OECD:n huolellisuusohjeet vastuullista liiketoimintaa varten. Nämä tavoitteet eivät kuitenkaan direktiivitekstissä toivottavalla tavalla konkretisoidu. Siinä esimerkiksi todetaan, että maailmanlaajuisesti toimivat EU:n yritykset ja sijoittajat hyötyvät raportoinnin standardeihin liittyvästä lähentymisestä ja yhdenmukaistamisesta ja että EU voi varmistaa merkittävän eurooppalaisen panoksen maailmanlaajuisen kehitykseen, jotta voidaan puolustaa paremmin eurooppalaisten yritysten ja muiden sidosryhmien etuja. Kehittyvien maiden merkitystä, roolia tai yhteistyötä niiden kanssa ei mainita lainkaan.

- **Kestävän kehityksen tavoitteiden merkitys on esityksessä läninä, mutta ei niin vahvana kuin olisi esimerkiksi EU:n neuvoston antamien päätelmien² (9.4.2019) hengessä toivottavaa.** Niiden mukaan unioni ja sen jäsenvaltiot sitoutuvat Agenda2030-ohjelman toteuttamiseen täysimääräisesti, johdonmukaisesti, kattavasti, integroidusti ja tehokkaasti tiiviissä yhteistyössä kumppaneiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi neuvosto korostaa yksityisen sektorin tärkeää roolia kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa ja kannustaa sitä osallistumaan jatkossakin rakentavasti markkinaperusteisten kumppanuuksien, investointien sekä vastuullisen liiketoiminnan ja yritysten yhteiskuntavastuuta koskeviin periaatteisiin pohjautuvien liiketoimintamallien mukaisesti.
- **Soveltamisalaa tulisi laajentaa esitetystä siten, että se kattaa myös Euroopan parlamentin esittämän (päättölauselma 17.12.2020³) mukaisesti ainakin ne listaamattomat pk-yritykset, jotka toimivat sellaisilla korkean riskin aloilla, joilla on merkittävä vaikutus kestävyyttä koskeviin kysymyksiin.** Niiden osalta ei siten olisi riittävää edellyttää pelkästään vapaaehtoista kestävyysraportointia, kuten ehdotuksessa on listaamattomien pk-yritysten osalta esitetty. Korkea riskin alojen pk-yrityksillä olisi pörssilistattujen pk-yritysten tavoin raportointivelvoitteen porrastettu voimaantuloaika (1.1.2026 asti) ja ehdotuksen mukaan pk-yrityksille laaditaan myös niiden toiminnan laajuuteen suhteutettu raportointistandardi, joten niille asetetaan suuryrityksiä kevyemmät yksityiskohtaiset raportointivaatimukset.

---

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8286-2019-INIT/fi/pdf>.

³ Euroopan parlamentin päätöslauselma 17. joulukuuta 2020 yritysten kestävästä hallinnoinnista, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0372_FI.html. Parlamentti “kehottaa komissiota määrittelemään taloudellisen toiminnan korkean riskin alat, joilla on merkittävä vaikutus kestävyyttä koskeviin kysymyksiin, minkä vuoksi olisi perusteltua, että kyseisten alojen pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) sisällytettäisiin muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamisesta annetun direktiivin soveltamisalaan.”

- **Ehdotuksen mukaan kestävyystekijöistä voidaan raportoida konsernitason tasolla. Tällöin on tärkeää, että raportoinnissa eritellään tytäryhtiöiden kestävyystekijät tarkasti ja läpinäkyvästi, jotta konsernien raportointi olisi hyvin eriteltyä ja täsmällistä, ja jotta konsernin toiminnan vaikutukset ymmärretään mahdollisimman kattavasti mahdollisimman paikallisella tasolla.**
- **Sidosryhmien osalta tulisi tarkentaa, että yritysten vaikutusten kohteena olevat yksilöt ja yhteisöt ovat kestävyystekijöitä koskevien riskien ja riskivaikutusten kannalta ensisijainen sidosryhmä, jonka tarpeet yritysten tulee aina ottaa raporteissaan huomioon.**
- **Raportointivaatimuksissa olisi toivottavaa tarkemmin määritellä, mitä termit “pääasiallinen” (principal) ja “sopiva” (appropriate) eri yhteydessä tarkoittavat. Ne jäävät komission esityksessä usein tulkinnanvaraisiksi.**

Lisätietoja: Outi Hakkarainen, kestävä talouden asiantuntija, outi.hakkarainen@fingo.fi,
puh. 050 – 317 6728